

KISS LÁSZLÓ

Hétköznapok és ünnepek a Trehányban

Amíg az idősebbik Varjú kölök, a Pali azon a késő szeptemberi estén kiért a buszmegállóba, két gondolat viaskodott benne. Először is az, hogy lófasz kell ezeknek, nem kultúra. Aztán meg az, hogy a látszat sok esetben csak nagy nehézségek árán, vagy ellenkezőleg: egyáltalán nem azonosítható a valósággal. Ez valójában másképp fogalmazódott meg a fejében: baromi nehéz az élet.

Hüvös szél ostorozta az arcát.

A buszmegálló falán egy félig letépett plakát lengedezett.

Igazság szerint a művészetnek is megvolt a helye a faluban, bár sok hasonszőrű településsel ellentétben itt nem a kultúrház, hanem a Zöld Hordó nevű italmérés biztosított terepet a Múzsák helyi felkentjeinek. Rímfaragóból akadt a legtöbb. Bori Jóska versét például, a „Viszket a tököm, mert madárka szállott rá” kezdetű elégiát, jó ideig szavalták az Idősek Otthonában. Roskay Gazsi, aki a téesz másodtraktorosa volt, az álmodozó költő szerepében tetszelgett, verseiben némán fázott a táj. Csökönye Pisti, a Népdalkör mindenese bizonyos estéken (zárszámadás, augusztus 20. stb.) órákon át *A walesi bárdokat* szavalta, de nem az Arany János-félet, hanem azt, amelyiket a szomszédjuk, Szabó Feri írt, az a Szabó Feri (a Szabó boltos fia), aki mind közül a legjobban értett a rímhez. Egyik verse, az *Akácós érzés* így hangzott:

*Hull a fáról a levél,
Hullafáradt vagyok én,
Kérlek, kedves, légy enyém!*

A hullafáradt, Brunsvik Géza értelmezésében, annyit tett: kurva fáradt, nyilván a melótól, mert a Feri a Tüzép telepen rakodja a vasat, annyit dolgozik, mint az állat. De hogy a légy mit keresett a versben, és hogy miért kedves a Ferinek, amikor tele van vele a falu, és nem lehet tőlük aludni délután, azt Brunsvik Géza nem értette, úgyhogy lehetőség szerint mélyen hallgatott róla.

Volt továbbá regényíró, kettő is, akiknek a nevét inkább elhallgatta a közvélemény, de drámát is elkövettek, ezekről a Hírmondóban bőven lehetett olvasni. Festők is akadtak szép számmal, tapétázó-mázolók, s három-négy évenként egy-egy tehetségesebb szobrász is feltűnt. Sutyi Jóska meg, a bakter, a történelem iránt tanúsított érdeklődést, viszont képtelen volt megjegyezni Ferenc Ferdinánd nevét. De ennek is megvolt a maga oka. Egy szó, mint száz: a faluban mindenfajta művészeti ág képviselője megtalálható volt.

Egyvalami azonban hiányzott: metálfeszt.

Palinak, aki jobb híján a szomszéd falu diszkójába járt szórakozni, a töke tele volt már az egészszel. A falubeliek ugyanis egyedül a zenével álltak hadilábon. Nem olyan értelemben

persze, hogy ne művelték volna ezt a fajta kultúrát, de ki merészelné jóindulattal zenének nevezni fütyörészést abrakoláskor, gajdolást a Zöld Hordóból hazafelé tartva, műkedvelő citerázást az Idősek Otthonában, meg hasonló örültségeket. A metál, az egészen másvalami. Igaz, Varjúék egyszer alapítottak egy nagyon durva zenekart, de az öt sör után feloszlott.

Ezek után nem meglepő: a Varjú kölkök (Pali és Petike) ötlete, hogy rockkocsmává alakítsák az úsztatónál lévő, üresen álló istállót, rossz helyen fogant meg. Ezzel azonban ők nem sokat törődtek. Az akarat és az elszánás erősebbnek bizonyult holmi jószomszédi tiltakozásnál, és nem telt bele két hét, már a környező porták kapujában lobogtatták az engedélyt, amit a Pali hamisított. Ezt a szakmát, a hamisítóst, még a városban, a szakmunkástanulós években sajátította el, amiért cserébe ő a malackázást ismertette meg a kollégiumi sráccokkal. Malackázni annyit tesz, magyarázta a társalgóban egy éjszaka Kasza Dávidnak, a legjobb haverjának, hogy a diszkóban negyvenöt másodpercig ütöd a felkarod, amitől ilyen rángás keletkezik az izmodban, aztán odamész valakihez, és bevered a pofájt.

Alig telt el egy hét, és frissen mázoltan ragyogott a közintézmény. A meggyzsinű tetőcserepek, amelyekről csak az idegen nem ismert volna rá a Tüzép telep raktárában tárolt készleléti cserepekre, már az úsztató szélétől látszottak. Az ütött-kopott vaskapu helyére lengőajtót szereltek fel, az ablakkereteket, ahol tudták, plasztikkal bélelték ki, ahol nem, oda üveget szabtak, az eresz alá pedig öles fekete betűkkel a rockkocsmát pingálták: Trehány.

A Trehány belül még mutatósabb volt: bárszékek támla nélkül, tölgyfa asztalok karosszékekkel (négy szék/asztal), plusz három műanyag, a sarkokban fotel, amelyeken csak egészen közelről látszott a szakadás, néhány leszedált csocsóasztal, valamint egy széles ívben kanyarodó pult. A nyitóbulin Brunsvík Géza egész este a pult falát tapogatta, hogy ez mennyire fasza, ő még világegyetemben nem látott olyan pultot, ami puha téglából lett volna, de a Varjú kölkök soha nem árulták el neki, hogy Roskayné krumpliszákjaival dúcolták alá a könyöklőt. Középen, pontosan a bejárattal szemben paradicsomos rekeszből színpadot ácsoltak, nem teljesen fölöslegesen, mert bár fennállásának három hete alatt a Trehány csupán egyetlen zenekart látott, a pódium és a fal közé tökéletesen be lehetett huzogni, megkönnyítve ezzel a folyamatos bulizást.

És hát éppen itt gyökerezett a baj.

Hogy egy rockkocsmát nem áll meg a lábán buli nélkül, gondolkodott el Pali, és érezte, hogy szívét ellepi a savanyúság. Mert az odáig rendben volt, hogy rockpénzeket rendeztek, amit rockszombat, rockvasárnap, majd rockhétfő követett, és így tovább, a hét minden napján. De az igazán nagy show egy élő koncert lenne, gondolt bele Pali ismét, és tárgyalásokba bocsátkozott Kasza Dáviddal, aki már azelőtt is metálban utazott, és az volt a szokása, hogy órák után estig gitározgatott a szakmunkásképző előtti téren, és aki mostanság egy lendületesen fejlődő metálcsapat, a Dave Scythe frontembereként muzsikált.

Csak hogy élő koncertre kezdettől fogva kevés volt az esély. A falu lakói, különösen, akik már nem voltak annyira fiatalok, leplezetlen ellenszenvvel figyelték Paliék működését. A Trehányból kihallatszó fülsüketítő gitárzene és az eszement dobolás miatt gyakran megállt a környéken az élet, két-három izmosabb buli után pedig a Varjú kölkök kénytelen-kelletlen lejjebb vettek a zenegép hangerejéből.

Néhány pozdorjává zúzott műanyag széken, összetiport felespoháron, fityegő ablaküveglemezen látszott, hogy ez így nem fog működni.

Varjúéknak fött a fejük rendesen. A dühvel elegy jó szándék latyakos mócsingot képezett a homlokuk mögött, de az apjuk három percig józan eszének köszönhetően letettek az alaposabb rendrakásról, ami egyet jelentett volna az Idősek Otthonának felszámolásával vagy a falu főutcájának aláaknázásával, ez viszont legkevesebb elzárást vont volna maga után, de tudták ők jól, hogy ez nem az a fajta elzárás volna, mint régen otthon, hogy eltiltás a tévétől, meg térdepelni a sarokban. Tisztában voltak azzal is, hogy előbb-utóbb bekövetkezik a dolog, nem lehet életük végéig megúszni a börtönt, az Öreg Varjú mindig hajtogatta odahaza vacsora után, hogy a börtön is csak olyan, fiaim, mint a kórház vagy a katonaság vagy a kocsmá, az is csak közintézmény, azon is mindenkinek túl kell egyszer esni. Ezt azonban még korainak tartották.

Mit csináljanak?

A zene hangosabban nem szólhat, mert akkor jön a polgármester meg az egész siserehad, aztán szevasz, annyi a rockkocsmának, ami azért, vallották be maguknak, mégiscsak a legjobb ötlet, ami a falu eddigi történetében bárkinek a fejében megfogant. Halkabban végképp nem szólhat, mert akkor a jogos méltatlankodás újból meghozza gyümölcsét, tehát ugyanott vagyunk.

Hát akkor legyen ismét ugyanolyan hangos az a kurva metál, pattant fel Pali, hogy öccsére borított egy kancsónyi vörösbort. A kis Varjú, a Petike tehetetlen dühében be akart mosni a bátyjának, de felülkerekedett benne a testvéri szeretet.

A következő rockpénteken semmiféle zaj és ricsaj nem szűrődött ki a Trehány befóliázott ablakain keresztül. Petike elégedetten mosolygott a pult mögül, a legjobb haverok pedig számlálatlanul rendelték a söroket. A kocsmá ismét hibátlanul működött. Egyedül az volt szokatlan, hogy a táncteren tíz-tizenkét szorgalmasan léggitározó huligán csoszogott, fején óriási fülhallgatóval.

A fejhallgatós pogó óriási lehetőségeket tartogatott. Három napig. A negyedik nap már csak hárman-négyen lézengtek a küzdőteren.

Ismét a Trehány környékén ólálkodott a borzalmas vég.

Petikén elmondhatatlan fáradtság vett erőt.

Eltelt három hét, és néhány pozdorjává zúzott műanyag széken, összetiport felespoháron, összeégett fóliaroncson azonnal látszott, hogy ez így nem fog működni.

Nem is működött.

Lesz, ami lesz, néztek össze a Varjú kölkök, és Pali újból felvette a kapcsolatot a régi osztálytárrsal.

A Dave Scythe turnébusza (ezerkettes Terror-Lada, kék) egy esőszagú augusztusi estén gördült a Trehány hátsó ajtaja elé. Kasza Dávid és zenekara baráti alapon (sör, csajok) vállalta el a falubeli fellépést. Pali és Dávid a régi ismerősek túlszívelő boldogságával borultak egymás nyakába. Az idősebbik Varjú testvér úgy érezte, Dávid komolyan be van rúgva. Dávid ugyanezt érezte Palin.

Alig tévedtek.

A csapat technikusai – két ellenszenves pesti gyerek, egész este üvegből itták a bort –

rövid idő alatt összepakolták a hangszereket. A dobfelszerelés mögötti transzparens a zenekar filozófiáját hirdette: „Jótekonny zúzás”.

A Dave Scythe koncertje a Varjú kölkök minden várakozását felülmúlta. Mire Brunszvik Géza hozzájutott az első söréhez, kisebbfajta tülekedés alakult ki a színpad környékén. Már akkor többen összetaposták a szandálját, amikor a dobos homályos alakja bepattant a dobok mögé, ám ahogy a kezdetlegesen megoldott szárazjég (patron, gyufásdoboz, cigaretta) sejtetni engedte a színpadra nyomuló Dávid göndör fizimiskáját, valósággal elszabadult a pokol. Huszonegyen ropták a világot jelentő deszkák előtt a poros linóleumon. Dávid a szólóknál magánkívül örjögött, hátára vetette magát, és úgy kapálózott a lábaival, mintha agyvérzése lenne. Az örökzöld témára írott *Hajszál van a tejben, de lehet, hogy fanször-nél* elszakadt az egyik húr, majd a dugasszal is akadtak problémák, Dávid azonban hamar úrrá lett a helyzeten, s a váratlan úr miatt támadt csalódott morajt, melyet a basszusgitáros fickó nyilvános önkielégítése némileg enyhített, megkönnyebbült felhördülés, majd ütemes taps váltotta fel.

A fiúk egymás után vezették elő legnagyobb slágereiket, köztük egy Sex Pistols-feldolgozást is. Eleinte úgy tűnt, legnagyobb sikere a *Tocsogós puncsfagylalt*-nak lesz, ám ahogy Dávid belevágott a *Mondj nekem egy számot 3 és 5 között*-be, végleg tetőfokára hágott a hangulat, és az indulatok kissé még jobban elszabadultak. Valaki beesett a pult mögé, mások lilára vertek némelyeket.

Pali ólommozgással pörgette a haját, Petike a pult mögül sörösüvegeket hajigált a nézők közé, Brunszvik Géza a hangfalaknál tántorgott.

Az utolsó nóta előtt Dávid a környezetszennyezés problémájára hívta fel a figyelmet, közben hevesen gesztikulált, végül indiánszökellést mutatott be.

Ekkor jelentek meg a rendőrök. Nem egyedül jöttek. Velük volt a polgármester is. Meg sokan mások, a környékről. Kaszával, vasvillával felfegyverkezve.

Varjú Pali a színpad szélébe kapaszkodott, és úgy érezte: ásó, kapa, nagyharang. Hogy kudarcba fúlt a vállalkozás.

Jól érezte.

Kereste a kiskapukat, hogyan bírna megszökni, de akkor már bilincsbe verve vitték.

És hogy mi történt ezután?

Az ifjabb Varjú kölkök, okulván a tapasztalatokból, megfogadta, hogy a tisztességes, nyugodt életet választja: visszavonult, és a csendes olvasgatásnak élt, orosz nagyregényeken rágta át magát, reggelente szalonnát sütött, és pontosan érkezett a munkahelyére. Esténként, munkából hazatérve, beugrott a Zöld Hordóba, mert ez még a legjobbnak tűnt a választható lehetőségek közül. Aztán egyszer csak meghalt, de még ez is a legjobbnak tűnt a választható lehetőségek közül.

Az Öreg Varjú maradt megrögzött szokásánál: ha beivott, másnap téglával megrakott talicskát tologatott a kertben. Mindennap ezt tette. Utoljára akkor látták, amikor a nyikorgó kordéval balra fordult a paradicsomtökéknél.

Pali meg?

Pali közmunkát végzett, hat hétig hányta a ganét a Roskayék tanyáján. Az utolsó napon, úgy a hatodik kör táján határozta el magát. Hogy inkább diszkóba jár a szomszédba, és ha

lehet, soha többé nem teszi be a lábát a faluba. A haverok majd segítenek, ha ő is tett értük ezt-azt. Segíts magadon, isten is megsegít, dúdolgatta, de nem tudott rájönni, melyik számban volt ez a szöveg, pedig úgy érezte, veszettül ismerős valahonnan.

Hüvös szél söpört végig a falu főutcáján, amikor begördült a távolsági járat.

Pali lelkében elcsitultak a viharok.

Lófasz kell ezeknek, nem kultúra, gondolta, miután felszállt, és búcsú gyanánt térdig letolva a nadrágját még egyszer visszafordult a szülőfalu irányába.